

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

PRETESTARE
CICLUL LICEAL

Profil umanist
08 aprilie 2019

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

SUBIECTUL I (16 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

„Partidul nu poate fi neutru în privința prejudecăților religioase, va duce propaganda împotriva acestor prejudecăți, deoarece aceasta este unul din principalele mijloace de luptă cu influența clerului reacționar, care susține clasele exploatare și predică supunerea acestor clase. Oare am reprimat noi clerul reacționar? Da, l-am reprimat! Rău este că încă nu a fost lichidat de tot.”

(I. V. Stalin, 1927)

SURSA B.

„Numele lui [Iosif Stalin – n.n.], ca apărător al păcii în lume, și faptele lui glorioase vor trăi pentru totdeauna. [...] Iar noi, adunați să ne rugăm pentru el, nu putem trece sub tăcere atitudinea sa mereu binevoitoare, gata oricând să ajute la satisfacerea necesităților Bisericii noastre. Nici o problemă adresată nu a fost respinsă; el a satisfăcut toate cererile noastre. Și, datorită autorității sale, guvernul nostru a făcut multe lucruri bune și folositoare pentru Biserica noastră. [...]”

(Din Discursul Patriarhului Alekzii (Simansky) la înmormântarea lui Stalin, 9 martie 1953)

Nr.	Item	Scor	
1	Explică statutul în cadrul Bisericii ruse al autorului discursului din sursa B. _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Expune cu propriile cuvinte viziunea ideologiei comuniste despre rolul Bisericii în societate (sursa A). _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Caracterizează, pe baza sursei A și a cunoștințelor obținute anterior, politica față de Biserică a statului sovietic. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4	Compară politica religioasă promovată de Stalin cu aprecierile postume (sursele A și B). Argumentează răspunsul. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
5	Exprimă-ți argumentat opinia vizavi de politica regimului sovietic față de Biserică. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

SUBIECTUL al II-lea (14 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Înțelegerea civilizației românești din jurul lui 1700 drept epoca hotărâtoare a trecerii spre modern [...], într-un lent dar hotărât gest de sincronizare cu restul culturii europene [...]. Iar în centrul ei a devenit necesară [...] deslușirea exactă a personalității Brâncoveanului, monarhul dătător de măsură – prin el însuși, prin cărturarii și artiștii curții de care a înțeles să se înconjoare – pentru ceea ce a însemnat aici [...] știința îmbinării tradiției cu înnoirea, a ideii dinastice și a fastului aulic exprimate în arhitectura religioasă și rezidențială sau în pictura murală, cu sentimentul cel nou al demnității omului de merit, indiferent de obârșie, a omului care începe a ști să ducă o experiență confortabilă și „civilizată”, în pas cu Europa.”

(Răzvan Teodorescu, *Civilizația românilor între medieval și modern. Orizontul imaginii (1550-1800)*, 1987)

Aulic: Care aparține curții unui suveran, privitor la curtea unui suveran.

Nr.	Item	Scor	
1	Identifică opinia autorului despre ritmul modernizării în cultura românească. <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Determină opinia autorului despre rolul domnitorului Constantin Brâncoveanu în dezvoltarea culturii românești. Argumentează răspunsul. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	Formulează o consecință a modernizării culturii românești după model european. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

4	Apreciază rolul domnitorului Constantin Brâncoveanu în istoria românilor. Argumentează răspunsul.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4

SUBIECTUL al III-lea (9 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Societatea informațională debutează în 1956 în SUA. Acum, pentru prima dată, „gulerele albe” depășeau „gulerele albastre”. Pentru prima dată în istorie cei mai mulți dintre americani lucrau cu informația în loc să producă bunuri. [...] Noua bogăție este cunoașterea și nu banii.”

(John Naisbitt, *Megatendințe*)

Nr.	Item	Scor		
		L	L	
1	Explică, pe baza sursei, o caracteristică a dezvoltării economiei în perioada postbelică.	L	L	
		0	0	
		1	1	
		2	2	
		3	3	
2	Formulează, conform modelului propus, două consecințe ale afirmării <i>societății informaționale</i> în lumea contemporană. Argumentează răspunsul.	L	L	
	<i>Consecință socială</i> - _____	0	0	
		1	1	
		2	2	
		3	3	
		4	4	
		5	5	
		6	6	
		<i>Consecință economică</i> - _____		

SUBIECTUL al IV-lea (25 de puncte)

Studiază sursele A-D.

SURSA A.

„Cel mai însemnat război de atunci al romanilor a fost cel împotriva dacilor, asupra cărora, în vremea aceea, domnea Decebal [...] foarte priceput la planurile de război și iscusit în înfăptuirea lor [...]. Din această pricină, multă vreme a fost un dușman de temut pentru romani. [...]

[...] După ce zăbovi un timp la Roma, Traian porni cu oaste împotriva dacilor. Cugeta la cele săvârșite de aceștia și era copleșit când se gândea la sumele de bani pe care romanii trebuiau să le plătească în fiecare an. Vedeă apoi că puterea și îngâmfarea dacilor sporesc necontentit.”

(Dio Cassius, *Istoria romană*, secolul al III-lea)

SURSA B.

„După ce a cucerit-o [Dacia – n.n.] pentru prima oară și l-a învins pe Decebal, regele geților, puternicul Traian a adus cinci milioane de livre de aur [o livră romană avea circa 320g – n.n.], o cantitate dublă de argint, în afară de cupe și lucruri scumpe, depășind orice prețuire, apoi turme și arme și peste cinci sute de mii de bărbați, cât se poate de potriviți pentru luptă [...].”

(Ioan Lydus, *Despre magistraturi*, relatare din secolul al VI-lea)

SURSA C.

„Spre deosebire de alți adversari ai imperiului, în majoritate triburi aflate permanent în lupte de rivalitate între ele, lupte ațâțate cu grijă și diplomație de romani, Dacia era în continuare o forță politică unitară, condusă de regi cu o educație militară și politică remarcabilă. De aceea, pentru romani se impunea anihilarea Daciei, înainte ca aceasta să fie în măsură să coalizeze în jurul ei majoritatea forțelor antiromane de la apus și răsărit.”

(Alexandru Vulpe, *Moștenirea antichității în „O istorie a românilor”* (colectiv de autori), 1998)

SURSA D.

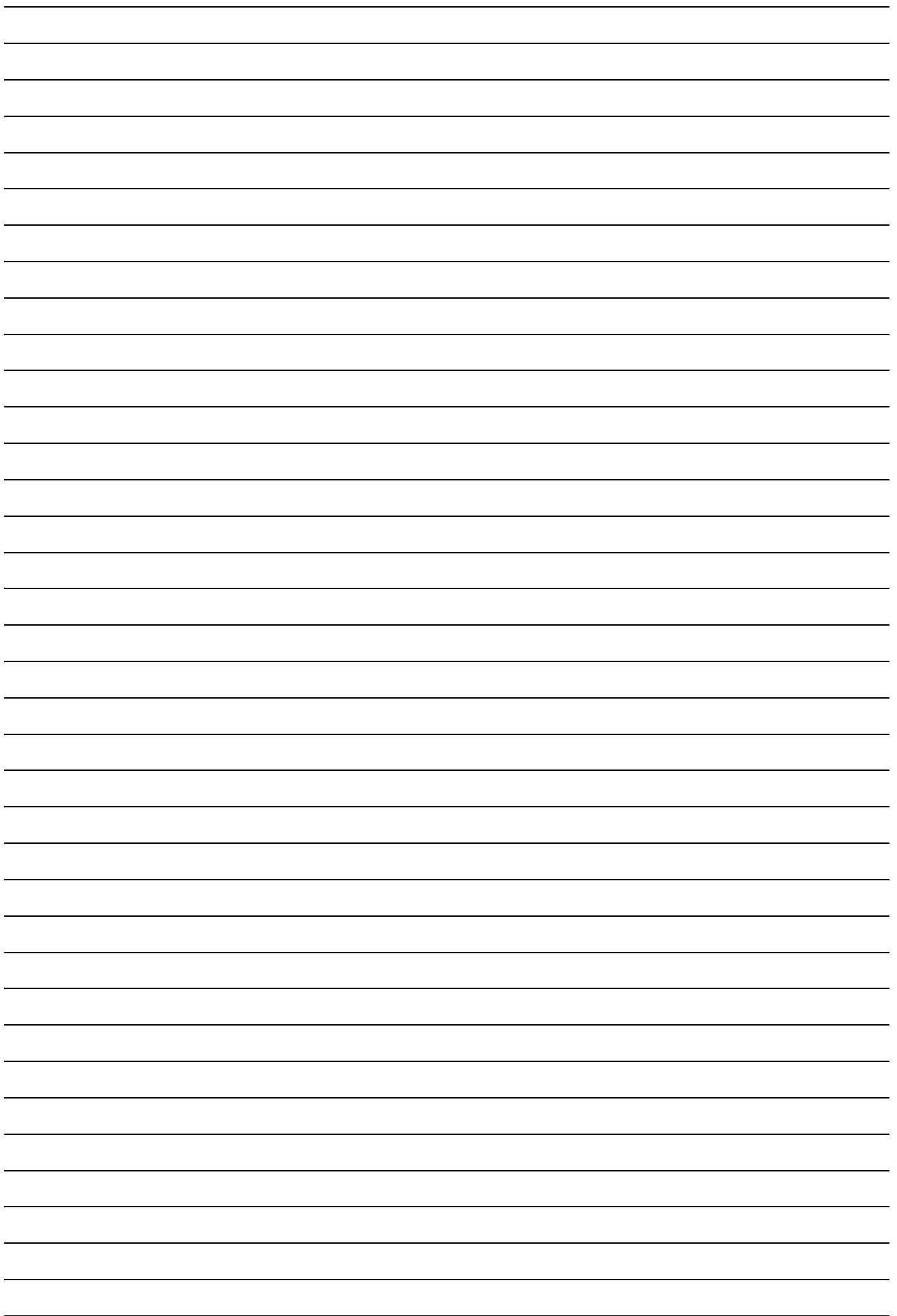
„Dintre toate popoarele de la Dunărea de Jos, romanii văzuseră și mai ales simțiseră că cei mai primejdioși, prin numărul, prin organizarea, prin civilizația și în deosebi prin sufletul lor, netemător de moarte, erau dacii. [...]

[...] îndată după suirea sa pe tron (27 ianuarie, anul 98 d.Hr.), Traian se gândi să taie cu sabia tratatul rușinos al lui Domițian. Ideea aceasta ajunsese să-l preocupe atât de mult încât asemenea lui Cato cenzorul, care-și termina discursurile cerând invariabil distrugerea Cartagenei, Traian adăuga la sfârșitul deciziilor sale *așa precum voi preface eu Dacia în provincie romana.*”

(Constantin C. Giurescu, *Istoria românilor*, 1946)

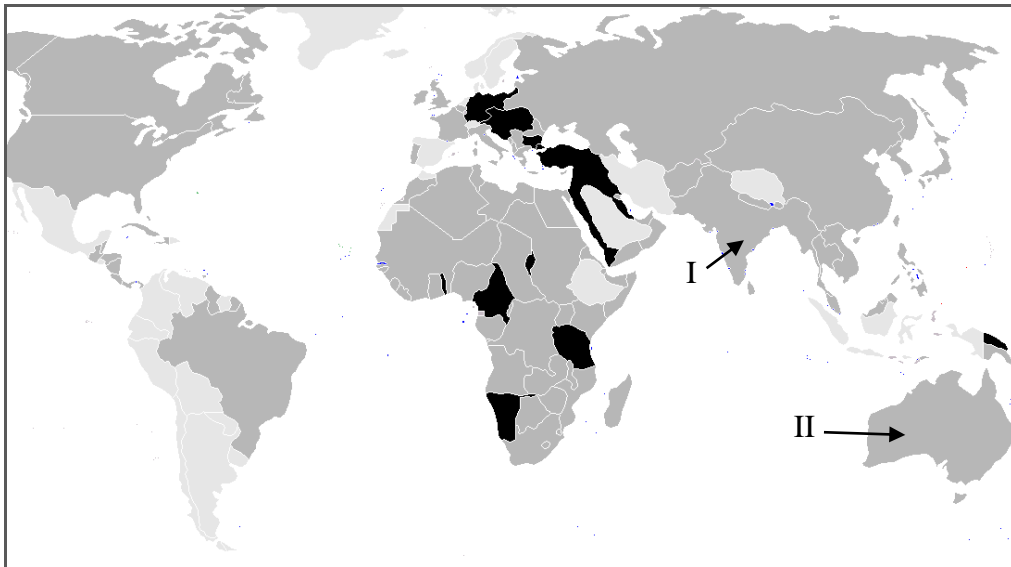
Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, în o pagină, un eseu cu tema: *Care este însemnătatea pentru romani a victoriei asupra statului dac condus de Decebal?*

În textul tău:	Scor	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
explică relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

SUBIECTUL al V-lea (11 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

HARTA: Puteri combatante în Primul Război Mondial

LEGENDĂ:

- Puterile Centrale
- Antanta
- State neutre

(Adaptat după: <https://ro.wikipedia.org>)

Nr.	Item	Scor	
1	Arată, pe baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, forțele combatante la finele Primului Război Mondial. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
2	Explică, pe baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, cum războiul a devenit unul mondial. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	Motivează opțiunea teritoriilor marcate pe hartă cu cifre romane pentru o anumită forță combatantă. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3